МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

Національний технічний університет України
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Кафедра інформаційних систем та технологій

Звіт

з лабораторної роботи № 3

«Операції над матрицями графів»

з дисципліни

«Дискретна математика»

Варіант № 25

Перевірила: Виконала: Павлова Софія

доц. Рибачук Людмила Віталіївна Студентка гр. ІС-12, ФІОТ

1 курс,

залікова книжка № ІС-1224

3MICT

1.	ВСТУП		3
2.	ХІД РОБО	4	
	2.1.	Завдання	4
	2.2.	Код	4
	2.3.	Результат	21
3.	висновк	:и	28

ВСТУП

Тема: Операції над матрицями графів.

Мета: Дослідити властивості операції над матрицями графів та їх використання щодо визначення типів зв'язності.

Обладнання: Персональні комп'ютери.

ХІД РОБОТИ

Завдання:

Завдання

Реалізувати програмне застосування (програму), яке виконує наступні функції. Причому на вхід програми подається вхідний файл з описом графу, зі структурою, яка вказана у практичному завданні №1 «Представлення графів».

- 1. Визначити матриці відстаней та досяжності графу. Програма за запитом користувача виводить на екран та/або у файл матрицю відстаней D та матрицю досяжності R графу.
- 2. <u>Визначити наявність простих циклів у графі</u>. Програма визначає чи наявні у графі прості цикли та, в разі позитивної відповіді, виводить деякі цикли на екран.
- 3. Визначити тип зв'язності графу. Програма виводить на екран тип зв'язності графу.

Код:

```
#include <iostream>
#include <windows.h>
#include <random>
#include <string>
using namespace std;

float n, m;
int a[20][20], sum[20][20], r[20][20], r1[20][20], temp[20][20], temp1[20][20],
vidst[20][20], dos[20][20], i_matr[20][20];
int d = 1;
bool varik = TRUE;
string str;
char t;

void generate() {
    random_device random_device; // entropy sourse
    mt19937 generator(random_device()); // initialise randimizer
```

```
cout << "Вершин: ";
  cin >> n;
  if (n \le 0 || (n - int(n)) != 0)
    cout << "\n-----\nN - не удовлетворяет условие \n-----
----\n";
    exit(0);
  }
  uniform_int_distribution<> distribution(1, n);
  cout << "Ребер: ";
  cin \gg m;
  if (m \le 0 || (m - int(m)) != 0) {|}
    cout << "\n-----\nM - не удовлетворяет условие\n-----
----\n'';
    exit(0);
  }
  cout << "\n";
  // define work type
  cout << "Сгенерирровать граф или задать вручную (0/1): ";
  cin >> t;
  switch (t) {
  case '0':
    t = '0';
    break;
  case '1':
    cout << "\n\nСПИСОК PEБEP:";
    cout << "\n----\n";
    for (int i = 0; i < m; i++) {
      if (i + 1 > 9) {
         cout << "e" << i + 1 << " = ";
       }
      else {
```

```
cout << "e" << i + 1 << " = ";
                                              }
                                            for (int j = 0; j < 2; j++) {
                                                          cin >> a[i][j];
                                                          if (a[i][j] >= 1 && a[i][j] <= n) {
                                                                          continue;
                                                              }
                                                            else {
                                                                          cout << "\n-----\nV" << a[i][j] << " - НЕ является точкой
графа\n----\n";
                                                                          exit(0);
                              cout << "\n\n";
                              break;
               default:
                             cerr << \ ^{"} \hspace{-0.5em} \hspace{-0.5em} n - \hspace{-0.5em} \hspace{-0.5em} - \hspace{-0.5em} \hspace{-
                             cerr << "Неправильный тип работы программы, введите:\n0 - чтоб сгенерировать
граф\n1 - чтоб задать его вручную";
                             cerr << "\n-----\n";
                              exit(0);
                }
              if (t == '0') {
                            // generate
                             for (int i = 0; i < m; i++) {
                                            for (int j = 0; j < 2; j++) {
                                                           a[i][j] = distribution(generator);
```

```
void output() {
  if (t == '0') {
     cout << "\nСПИСОК PEБEP:";
     cout << "\n----\n";
     for (int i = 0; i < m; i++) {
       str = " ";
       // 10-99 numbs
       if (i >= 9) {
          cout << "e" << i + 1 << " = (";
       // 1-9 numbs
       else {
          cout << "e" << i + 1 << " = (";
        }
       for (int j = 0; j < 2; j++) {
          if (j < 1) {
            // 10-99 numbs
            if (((a[i][j] / 10) != 0) && (a[i][j] / 10) <= 9) 
               str = " ";
            // 100-999 numbs
            else if (((a[i][i] / 10) != 0) && (a[i][i] / 10) > 9 && (a[i][i] / 10) <= 99) {
               str = " ";
            cout << "v" << a[i][j] << "," << str;
          }
          else {
            cout << "v" << a[i][j] << ")\n";
```

```
cout << "\n\";
  }
void sumizhna_matr() {
  cout << "СМЕЖНАЯ МАТРИЦА:\n";
  for (int i = 0; i < m; i++) {
    sum[a[i][0]][a[i][1]] = 1;
  }
  // print
  for (int b = 0; b < n; b++) {
     if (b == 0) {
       cout << "----";
       cout << "----";
     }
    else {
       cout << "----";
  cout \ll "\n";
  for (int s = 0; s < n; s++) {
    // first interpr
    if (s == 0) {
       // names of tables
       for (int f = 0; f < n; f++) {
         // first interpr
         if (f == 0) {
            cout << " |";
         // 10-99 numbs
         if (f >= 9) {
```

```
cout << " v" << f + 1 << " |";
     }
    // 1-9 numbs
     else {
       cout << " v" << f + 1 << " ";
     }
  cout << "\n";
// skelet of the tabl
for (int 1 = 0; 1 < n; 1++) {
  if (1 == 0) {
     cout << "----";
    cout << "----";
  }
  else {
    cout << "----";
  }
cout << "\n";
for (int k = 0; k < n; k++) {
  // first interpr
  if (k == 0) {
    // 10-99 numbs
     if (s + 1 > 9) {
       cout << " \quad v" << s+1 << " \quad |";
     }
    // 1-9 numbs
     else {
       cout << " v" << s + 1 << " |";
```

```
cout << " \quad " << sum[s+1][k+1] << " \quad |";
     cout << "\n";
void vidst_matr() {
  // define vidst from first degree
  for (int p = 1; p \le n; p++) {
     for (int q = 1; q \le n; q++) {
        vidst[p][q] = sum[p][q];
     }
   }
  // (r = sum), (temp = sum)
  for (int b = 1; b \le n; b++) {
     for (int s = 1; s \le n; s++) {
        r[b][s] = sum[b][s];
  for (int i = 2; i \le n; i++) {
     int sum_ch = 0;
     // \text{ temp} = r * \text{ sum}
     for (int b = 1; b \le n; b++) {
        for (int s = 1; s \le n; s++) {
          for (int k = 1; k \le n; k++) {
             sum_ch += sum[b][k] * r[k][s];
          temp[b][s] = sum\_ch;
          sum_ch = 0;
```

```
// r = temp
  for (int b = 1; b \le n; b++) {
     for (int s = 1; s \le n; s++) {
       r[b][s] = temp[b][s];
     }
  }
  // print temp
  cout << "\n\nCMEЖНАЯ MAТРИЦА^"<<i<<":\n";
  for (int c = 1; c \le n; c++) {
     for (int l = 1; l <= n; l++) {
       cout << r[c][l] << "\t";
       if (c != 1 \&\& r[c][1] == 1 \&\& vidst[c][1] == 0) {
          vidst[c][1] = i;
     cout << "\n";
}
// print final
cout << "\n\nMAТРИЦА РАССТОЯНИЙ:\n";
for (int z = 0; z < n; z++) {
  if (z == 0) {
     cout << "----";
     cout << "----";
  }
  else {
     cout << "----";
  }
cout \ll "\n";
for (int x = 0; x < n; x++) {
```

```
// first interpr
if (x == 0) {
  // names of tables
  for (int f = 0; f < n; f++) {
     // first interpr
     if (f == 0) {
       cout << " |";
    // 10-99 numbs
     if (f >= 9) {
       cout << " v" << f + 1 << " |";
     }
    // 1-9 numbs
     else {
       cout << " v" << f + 1 << " |";
     }
  cout \ll "\n";
// skelet of the tabl
for (int c = 0; c < n; c++) {
  if (c == 0) {
     cout << "----";
     cout << "----";
  }
  else {
    cout << "----";
  }
cout << "\n";
for (int y = 0; y < n; y++) {
```

```
// first interpr
       if (y == 0) {
         // 10-99 numbs
          if (x + 1 > 9) {
            cout << " v" << x + 1 << " ";
          }
         // 1-9 numbs
          else {
            cout << " v" << x + 1 << " |";
          }
       if (vidst[x + 1][y + 1] == 0 \&\& x + 1 != y + 1) {
          cout << " * |";
        }
       else {
          cout << " " << vidst[x + 1][y + 1] << " ";
        }
     cout << "\n";
   }
}
void dosyjnist_matr() {
  // to create matrix with "1" on the main diagonal
  for (int i = 1; i \le n; i++) {
     for (int j = 1; j \le n; j++) {
       if (i == j) {
         i_matr[i][j] = 1;
        }
       else {
          i_matr[i][j] = 0;
        }
```

```
}
// sum (i_matr + sum)
for (int i = 1; i \le n; i++) {
  for (int j = 1; j \le n; j++) {
     dos[i][j] = i_matr[i][j] + sum[i][j];
  }
}
// print step 1
cout << "\n\EДИНИЧНАЯ + СМЕЖНАЯ МАТРИЦА:\n";
for (int i = 1; i \le n; i++) {
  for (int j = 1; j \le n; j++) {
     cout<<dos[i][j]<<"\t";
  cout << "\n";
}
// (r1 = dos), (temp1 = dos)
for (int b = 1; b \le n; b++) {
  for (int s = 1; s \le n; s++) {
     r1[b][s] = dos[b][s];
for (int i = 2; i \le n - 1; i++) {
  int sum_ch = 0;
  // temp1 = r1 * dos
  for (int b = 1; b \le n; b++) {
     for (int s = 1; s \le n; s++) {
        for (int k = 1; k \le n; k++) {
          sum_ch += dos[b][k] * r1[k][s];
       temp1[b][s] = sum\_ch;
```

```
sum_ch = 0;
     }
   }
  // r1 = temp1
  for (int b = 1; b \le n; b++) {
     for (int s = 1; s \le n; s++) {
       r1[b][s] = temp1[b][s];
       // convert to 1
       if (r1[b][s] != 0) {
         dos[b][s] = 1;
// print step 2
cout << "\n\n(ЕДИНИЧНАЯ + СМЕЖНАЯ МАТРИЦА)^"<< n-1<< ":\n";
for (int c = 1; c \le n; c++) {
  for (int l = 1; l \le n; l++) {
     cout << r1[c][1] << "\t";
  }
  cout << "\n";
}
// print final
cout << "\n\nMAТРИЦА ДОСЯГАЕМОСТИ:\n";
for (int z = 0; z < n; z++) {
  if (z == 0) {
     cout << "----";
    cout << "----";
   }
  else {
     cout << "----";
```

```
cout << "\n";
for (int x = 0; x < n; x++) {
  // first interpr
  if (x == 0) {
    // names of tables
     for (int f = 0; f < n; f++) {
       // first interpr
       if (f == 0) {
          cout << " |";
       // 10-99 numbs
       if (f >= 9) {
          cout << "\quad v" << f+1 << "\mid |";
       // 1-9 numbs
       else {
          cout << " v" << f + 1 << " |";
       }
     cout << "\n";
  // skelet of the tabl
  for (int c = 0; c < n; c++) {
     if (c == 0) {
       cout << "----";
       cout << "----";
     }
     else {
       cout << "----";
```

```
cout << "\n";
     for (int y = 0; y < n; y++) {
       // first interpr
       if (y == 0) {
         // 10-99 numbs
         if (x + 1 > 9) {
            cout << " v" << x + 1 << " ";
          // 1-9 numbs
          else {
            cout << " v" << x + 1 << " |";
       cout << " \quad " << dos[x+1][y+1] << " \quad |";
     cout << "\n";
void defType() {
  for (int i = 1; i \le n; i++) {
     for (int j = 1; j \le n; j++) {
       if (dos[i][j] != 1) {
          varik = FALSE;
  if (varik == TRUE) {
     cout << "\n\nГРАФ - СИЛЬНО-СВЯЗАННЫЙ\n";
  }
```

```
else {
  varik = TRUE;
  // sum (transpon matr dosygnosti + matr dos)
  for (int x = 1; x <= n; x++) {
     for (int y = 1; y \le n; y++) {
       temp[x][y] = dos[x][y] + dos[y][x];
       if (temp[x][y] == 0) {
          varik = FALSE;
  if (varik == TRUE) {
     cout << "\n\nГРАФ - ОДНОБОЧНО-СВЯЗАННЫЙ\n";
  }
  else {
     varik = TRUE;
     // sum (transpon matr sumizhnosti + matr sum + I)
     for (int a = 1; a \le n; a++) {
       for (int b = 1; b \le n; b++) {
          temp1[a][b] = sum[a][b] + sum[b][a] + i_matr[a][b];
     // (r1 = sum), (temp1 = sum)
     for (int s = 1; s \le n; s++) {
       for (int k = 1; k \le n; k++) {
          r1[s][k] = temp1[s][k];
       }
     for (int i = 2; i \le n; i++) {
       int sum_ch = 0;
       // temp1 = r1 * sum
```

```
for (int b = 1; b \le n; b++) {
     for (int s = 1; s \le n; s++) {
       for (int k = 1; k \le n; k++) {
          sum_ch += temp1[b][k] * r1[k][s];
       temp1[b][s] = sum\_ch;
       sum_ch = 0;
  // r1 = temp1
  for (int b = 1; b \le n; b++) {
     for (int s = 1; s \le n; s++) {
       r1[b][s] = temp1[b][s];
for (int b = 1; b \le n; b++) {
  for (int s = 1; s \le n; s++) {
     if (temp1[b][s] == 0) {
       varik = FALSE;
if (varik == TRUE) {
  cout << "\n\GammaPA\Phi - СЛАБО-СВЯЗАННЫЙ\n";
}
else {
  cout << "\n\GammaPA\Phi - HECBЯЗАННЫЙ\n";
```

```
int main() {
    SetConsoleCP(1251);
    SetConsoleOutputCP(1251);

    generate();
    output();
    sumizhna_matr();
    vidst_matr();
    dosyjnist_matr();
    defType();
}
```

Результат:

```
Microsoft Visual Studio Debug Console
генерирровать граф или задать вручную (0/1): 1
СПИСОК РЕБЕР:
: АДИЧТАМ КАНЖЭМ
МЕЖНАЯ МАТРИЦА^3:
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^4:
ИАТРИЦА РАССТОЯНИЙ:
:АДИЧТАМ КАНЖЭМЭ + КАНРИНИДЭ
(ЕДИНИЧНАЯ + СМЕЖНАЯ МАТРИЦА)^3:
МАТРИЦА ДОСЯГАЕМОСТИ:
ГРАФ - СИЛЬНО-СВЯЗАННЫЙ
```

Рис. 1. Результат виконання програми (пункт 1, 3) для сильно-зв'язного графа

```
Microsoft Visual Studio Debug Console
Вершин: б
Ребер: б
Сгенерирровать граф или задать вручную (0/1): 1
СПИСОК РЕБЕР:
    = 6 1
= 1 5
= 1 4
= 5 4
= 3 4
= 2 3
e1
e2
e3
e4
e5
е6
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА:
                                                          ٧4
                  0
                                                          0
                  0
                               0
                                            0
                                                                       0
                                                                                    0
                  0
                               0
                                            0
                                                          0
                                                                                    0
     v4
                  0
                               0
                                            0
                                                                                    0
                                                                       0
     ν6
                               0
                                            0
                                                          0
                                                                       0
                                                                                    0
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^2:
                                                     0
                                          0
000000
                                                     0
0
          0
                     0
                                          0
                     0
                               0
                                                     0
          0
                                          0
                                                     0
                               0
                                          0
          0
                     0
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^3:
                               0
                                                     0
000000
                     0
                                                     0
          0
                               0
                                          0
                                                     9
9
                               0
                                          0
          0
                     0
                               0
                                          0
          0
                     0
                               0
                                                     0
                                          0
          0
                     0
                                          0
                                                     0
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^4:
                               0
                                          0
                                                     0
000000
          0
                     0
                               0
                                          0
                                                     0
                     0
0
                                                     0
          0
                               0
                                          0
          0
                               0
                                          0
                               0
0
                                                     0
0
          0
                     0
                                          0
                     0
          0
                                          0
```

смежная м	атриналь.						
0 0		0	0	0			
0 0		9	0	0			
0 0		9	0	9			
0 0		ø	0	0			
0 0		ø	0	0			
9 9		ø	0	ø			
			Ū	Ū			
СМЕЖНАЯ М	ATDUIIA^6 •						
0 0		0	0	0			
0 0		9	0	9			
0 0		0	0	0			
0 0		0	0	0			
0 0		0	0	9			
0 0		0	0	0			
0	0	0	Ø	Ø			
МАТРИЦА РА	лестопий.						
патрица Р	асстолнии:						
	v1	v2	v3	v4	v5	v6	
	V1	V Z	V 3	V4	V 5	, vo	
		*	*	1 1	1 1	*	
v1	0	1	ı T	1	1	1	
	*	I 0		l 2	*	*	
v2		0	1	2	_		
	*	*	l 0	1	*	*	
v3			0	1			
v4	*	*	*	0	*	*	
V4	l *	T *	· •	0	1 *	1 * 1	
v5	*	*	*	1	1 6	*	
VS				1	0		
v6	1	*	*	2	2	0	
VO	1 1	I i	l i	2	2	1 6	
с пишичши а	+ СМЕЖНАЯ	матрина.					
1 0	# CHEMHAN	патрица. 1	1	0			
0 1		0	0	0			
0 0		1	0	0			
0 0		1	0	0			
0 0		1	1	0			
1 0	0	0	0	1			
/ E [] [4] [4] [4]	a curvan	G MATRIMAN	ΛΓ.				
(ЕДИНИЧНА)	и + СМЕЖНА:	Я МАТРИЦА)	5:	0			
1 0	0	15	5	0			
0 1		13	0	0			
0 0		5	0	0			
0 0		1	0	0			
0 0	0	5	1	0			
5 0	0	32	13	1			
МАТРИЦА Д	OCALAEMOCTI	И:					
	v1	v2	v3	v4	v5	v6	
v1	1	0	0	1	1	0	
v2	0	1	1	1	0	0	
v3	0	0	1	1	0	0	
v4	0	0	0	1	0	0	
v5	0	0	0	1	1	0	
v6	1	0	0	1	1	1	
ГРАФ - СЛ	АБО-СВЯЗАН	ныи					

Рис. 2. Результат виконання програми (пункт 1, 3) для слабко-зв'язного графа

```
Microsoft Visual Studio Debug Console
Ребер: 9
Сгенерирровать граф или задать вручную (0/1): 1
СПИСОК РЕБЕР:
    = 1 6
= 6 1
= 2 1
= 2 3
= 3 4
= 5 4
= 4 6
= 1 5
= 5 6
e1
e3
e4
e5
e6
e7
e8
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА:
                                                                    ٧4
                                    0
                                     0
                                                                                                   0
                     0
                                    0
                                                    0
                                                                                   0
                                                                                                   0
                                     0
                                                    0
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^2:
0 0
                                     1
1
0
                                                             1
1
0
1
                        0
                                                 1
0
0
            0
                        0
                        9
9
                                     0
            0
                        0
                                     0
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^3:
                                     0
                                                 1
0
                                                             2
0
1
            0
                        0
                                     0
                                                 0
1
1
0
                        0
                                     0
            0
                        0
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^4:
            0
                        0
                                                 1
1
0
1
            0
                                     0
                        0
0
0
2
0
1
                                     0
1
1
0
            0
                        0
```

СМЕЖН	АЯ МА	АТРИЦА^5:								
2	0	. 0	1	2	4					
2 1	0 0	0 0	1 1	2 0	3 1					
1	9	0	0	1	2					
2	0	0	1	1	3					
2	0	0	1	1	2					
СМЕЖН	AM RA	АТРИЦА^6:								
4	0	0	2	2	5					
3 1	0 0	0 0	2 0	2 1	5 2					
2	0	9	1	1	2					
3	0	0	1	2	4					
2	0	0	1	2	4					
МАТРИЦА РАССТОЯНИЙ:										
						4	 I			
		v1	v2	v3		v4	v		 	v6
v	1	0	*	*	I	2	1			1
v	2	1	0	1	ı	2	2		l	2
v	3	3	*	0	I	1	4			2
V	4	2	*	*		0	3		l	1
 V	5	2	*	*		1	0			1
 V	 6	 1	*	 *		3	2		 I	0
V	0	1	Т		1	2	2		ı	v
ЕДИНИ 1	RAHP 0	+ CMEЖHAЯ 0	МАТРИЦА: 0	1	1					
1	1	1	0	0	0					
0	0	1	1	0	0					
0 0	0	0	1	0	1					
9 1	0 0	0 0	1 0	1 0	1 1					
	0	0								
/===			C 111							
(ЕДИН 88	РАНРИ О	7 + CMEЖНА 0	Я МАТРИЦА) [.] 52		140					
146	1	5	91	97	232					
113	0	1	68	76	180					
88 88	0	0	52 52	60	140					
88 88	0 0	0 0	52 52	60 60	140 140					
МАТРИ	ца до	СЯГАЕМОСТ	И:							
		v1	v2	v3		v4	V.			v6
v	1	1	0	0		1	1			1
V	2	1	1	1		1	1	ا		1
v	3	1	0	1		1	1			1
V	4	1	0	0		1	1			1
v	5	1	0	0		1	1	ا		1
V	6	1	0	0		1	1	ا		1
ГРАФ	ГРАФ - ОДНОБОЧНО-СВЯЗАННЫЙ									

Рис. 3. Результат виконання програми (пункт 1, 3) для однобічно-зв'язного графа

```
Microsoft Visual Studio Debug Console
Сгенерирровать граф или задать вручную (0/1): 1
СПИСОК РЕБЕР:
   = 1 2
= 2 1
= 1 3
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА:
                         0
                                    0
                                                0
 МЕЖНАЯ МАТРИЦА^2:
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^3:
        0
0
                 0
0
СМЕЖНАЯ МАТРИЦА^4:
МАТРИЦА РАССТОЯНИЙ:
                                    0
ЕДИНИЧНАЯ + СМЕЖНАЯ МАТРИЦА:
ЕДИНИЧНАЯ + СМЕЖНАЯ МАТРИЦА)^3:
МАТРИЦА ДОСЯГАЕМОСТИ:
                                               0
ГРАФ - НЕСВЯЗАННЫЙ
```

Рис. 4. Результат виконання програми (пункт 1, 3) для незв'язного графа

Для виконання пункту 2 завдання, було взято за основу однобічно-зв'язний граф, характеристики якого зазначено на рис. 2. На рисунку 5 зображено виконання пункту 2 лабораторної роботи №3 вручну.

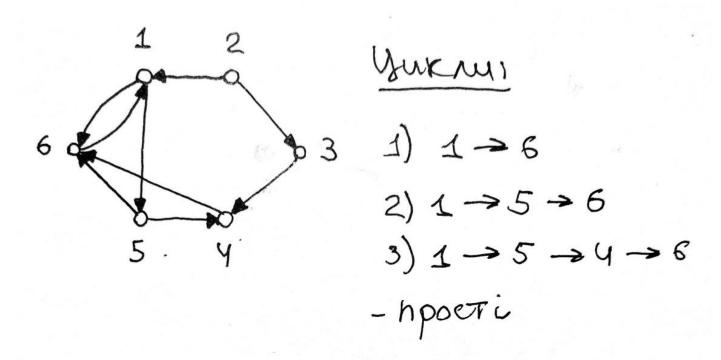

Рис. 5. Результат виконання пункту 2 завдання

ВИСНОВКИ

У ході виконання лабораторної роботи було розглянуто та вивчено різні типи зв'язності графів та їх представлення в пам'яті обчислювальних пристроїв (комп'ютерів).

Створено програмне забезпечення на мові програмування С++ для роботи з графами та визначення їх характеристик та типу зв'язності. Реалізована програма приймає від користувача граф, заданий списком ребер вручну: користувачем з клавіатури, або за допомогою рандомайзеру і будує для заданого графа матрицю суміжності, матрицю відстаней, матрицю досяжностей та визначає тип зв'язності графа. Пункт 2 лабораторної роботи №3 виконано вручну, без застосування програмного забезпечення.